VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Eitt stig til vinstru

Nýggja CHE samgongan hevur sett sær sera stór og høg mál, ið, um hesi mál verða rokkin, fara at flyta Føroyar til vinstru. Ynski um meira almenna stýring av at kalla øllum samfelagsøkjum tykist liggja frammalaga. Tað verður sostatt ikki spurningurin um fullveldi ella samríki, sum fer at skilja, men heldur spurningurin um leiklut hins almenna í samfelagsmenningini. Samgongan setir sær nógv og høg mál, ið snúgva seg um sosialar reformar, vinnuliga nýmenning við burturbeining av forðingum fyri gagnýtslu av alheimsgerðini eins og búskaparligar langtíðarætlanir skulu skapa burðardyggan vøkstur og sum frá líður skulu gera føroyska búskapin óheftan. Sum nakað nýtt verða útbúgving, mentan og gransking høgt raðfest, og hetta er sera áhugavert.. Onnur raðfest øki eru stjórnarskipan, heilsupolitikkur, orka og umhvørvi umframt átøk til økismenning og broytingar í kommunubygnaði. Í stjórnargrundarlagunum er eisini ásett, hvussu røkkast skal á hesi mál nevniliga við tjóðarsemjum, samráðingum við avvarandi felagsskapir og langtíðarætlanum fyri stórar íløgur. Hartil eru sjálvstýrismál, sum vera man, frammalaga raðfest.

Samantikið eitt sera áhugavert stjórnargrundarlag við hugskotum og tættum úr Visjón 2015, samstundis sum politiska hugagóðsið minnir eitt sindur um politisku heimspekina aftan fyri samgonguna frá 1973 til 1980, serstakliga turkatrúgvin á almenna stýring, eftirlit, planlegging og myndan av nýggjum grunnum, ráðum og nevndum. Soleiðis kann samgonguskjalið við neyðugum fyrivarni metast sum eitt andsvar, ein reaktión til tann politikk, sum eftir kreppuna slepti marknaðarkreftunum leysum í Føroyum. Hesin politikkur hevur elvt til stóran ójavna í samfelagnum, eitt nú á vinnuøkinum, skattaøkinum, almannaøkinum og bústaðarøkinum – ein ójavna sum í seinastuni eisini hevur rakt ta meðalstætt, sum allir tríggir samgonguflokkar fríggja til. Sum heild eitt sera áhugavert og øðrvísi politiskt útspæl. Eftir stendur tann stóri spurningurin, hvørjar møguleikar samgongan hevur at røkka málunum. Her hevur samgongan álagt sær sjálvum eina orðing við ásetingini um, at politisku átøkini, sum samgonguskjalið nevnir, eru øll bundin at fíggjar- og búskaparstøðuni. Her hevur Miðflokkurin fingið einaræðisrætt til hond- og fótbremsur. Vit venda aftur til stjórnargrundarlagið, málsbýtini og samgonguna sum heild í komandi oddagreinum.

Sosialurin

Stórar ætlanir á teprum grundarlag

Nýggja samgongan sigur seg ætla meiri enn bara at umsita samfelagið soleiðis, sum tað nú sær út, og tað er stór avbjóðing, tá ið meirilutin er so tepur, sum tað ber honum til at vera

POLITISK VIÐMERKING
Jan Müller
Jan@sosialurin.fo

Í myndamáli ber kanska til at siga, at verkirnir vóru so stuttir, sum teir nakrantíð hava verið tað, og at burðurin gjørdist so ógvusligur, sum tað ber til at hugsa sær, tá ið samgongan varð skipað, og tá ið býtið av málsøkjum varð konfirmerað fyrrapartin leygardagin. Meðan nývalda tingið varð sett!

Samgonguskjalið varð lagt fram leygardagin seinnapartin. Tað boðar frá stórum ætlanum, og tað boðar frá ikki sørt av einari uppgerð við politikkin soleiðis, sum hann hevur verið rikin undanfarnu árini. Meðan fullveldislandsstýrið hevði viðurskiftini við Danmark sum skjaldrarmerki, og meðan samgongustevið seinastu fýra árini hevur verið eyðkent av, at nú skuldi arbeiðast praktiskt við eitt nú yvirtøkum, so boðar nýggja samgonguskjalið frá meiri yvirornaðum hugsjónarligum politikki og ætlanum, sum bera boð um, at tað skal handlast víðgongt og skjótt.

Lyklaorðið í hugsjónini er samhaldsfesti. Á vinnupolitiska økinum er lagt upp til víðgongda uppgerð við fiskivinnupolitikkin, sum hann hevur verið umsitin av Fólkaflokkinum og Sambandsflokkinum. Nú skal tjóðveldisumboð umsita alt tilfeingið, og nú fær Tjóðveldi gyltan møguleika at fremja tað í verki, sum teir í andstøðu – bæði uttanfyri og í samgongu! – hava kritiserað hinar flokkarnar fyri at hava verið eksponentar fyri.

Á kommunala økinum skal tað eisini farast meiri víðgongt fram, enn tað hevur verið gjørt. Tað verður ikki sagt beinleiðis í samgonguskjalinum, at kommunurnar nú skulu leggjast saman sambært lóg, um tær ikki megna tað sjálvar. Men soleiðis kennist tað á orðingunum. Fyri Tórshavnar kommunu og Klaksvíkar kommunu, sum verða stýrdar av ávikavíst Javnaðarflokkinum og Tjóðveldisflokkinum, er hetta neyvan nakar trupulleiki, sjálvt um borgarstjórin í høvuðsstaðnum nú hevur sagt, at hann ætlar at spyrja sínar borgarar, hvat teir siga til at fáa fleiri upp í sína kommunu.

Aðra staðni í landinum er hetta viðbrekið tos. Eitt nú í Suðuroy, har báðar tær stóru kommunurnar verða stýrdar av javnaðarborgarstjórum, og ikki minni í Eysturoy. Á Eiði, sum ikki hevur viljað verið partur av Sunda kommunu, er nýggi Miðflokka tingmaðurin Tordur Niclasen borgarstjóri. Fuglafjørður og Strendur, sum higartil hava verið uttanfyri kommunusamanleggingar, eru fólkafloksstýrdar, og so er tað sambandið millum Nes og Runavík, ið tað higartil hevur verið sum eldur at tosa um.

Uttanríkisráð er sett á stovn, og tað er stór avbjóðing hjá løgmanni. Síðani stýrisskipanarlógin varð sett í verk, hevur leikluturin hjá løgmanni partvís verið at vera uttanríkisráðharri og partvís at vera eitt slag av forseta, sum tann íslendski er tað. Nú skal Høgni Hoydal føra uttanríkispolitikkin, og harvið skal løgmaður finna sín nýggja leiklut. Í stýrisskipanarlógini verður sagt, at hann skal leiða og samskipa arbeiðið hjá landsstýrinum. Hesin leikluturin er sera sjónskur hjá øðrum stjórnarleiðarum, men í Føroyum hevur verið lítið at sæð til henda leiklutin hjá løgmanni.

Eitt nú í Danmark er forsætismálaráðharrin sjónskur, tá ið nýggj átøk skulu fremjast. Vanligi stjórnarlimurin má finna seg í at standa í skugganum av stjórnarleiðaranum, inntil átakið er sett á skinnarar. Soleiðis hevur tað ikki verið í Føroyum. Nú er løgmaður noyddur at seta henda leiklutin fremri. Tað er ikki hissini roynd. Serliga tá ið hugsað verður um, at fýra av landsstýrismonnunum eru úr Tjóðveldinum!

Nógvar yvirtøkur eru á skránni, og tað verður spennandi at síggja, hvussu tað fer at ganga við teimum ætlanunum. ABC landsstýrið framdi fleiri yvirtøkur, og um ætlaðu yvirtøkurnar eydnast, so verður Jóannes Eidesgaard tann løgmaðurin, sum eftir Atla Dam fer at hava framt flestu yvirtøkurnar. Trýstið er á Tjóðveldinum, tí tað kann illa liva við ikki at megna tað á yvirtøkuleiðini, sum Sambandið hevur verið við til at fremja.

Samgongan hevur stórar ætlanir. Tað er veldug avbjóðing. Ikki minst tá ið havt verður í huga, at meirilutin er so tepur, sum hann er. Á eitt nú stjórnarskipanarøkinum átti tað at verið upplagt at fríggja til bæði Sjálvstýrisflokkin og Fólkaflokkin, sum eiga sín lut í grundlógar- ella stjórnarskipanaruppskotinum, sum varð handað fyri jól í 2006, og sum ætlanin upprunaliga var skuldi fara til fólkaatkvøðu í 2007.

Ein av stóru spurningunum er, hvussu tað fer at hilnast á mentanarøkinum. Allir flokkar siga seg vilja styrkja um fólkaskúlan. Tað arbeiðið rakk langt undir síðstu samgongu. Allir flokkar siga seg vilja styrkja útbúgvingarmøguleikarnar, eitt nú Fróðskaparsetrið, og allir flokkar siga seg vilja stimbra mentanina.

Nú skulu ætlaninar samskipast við rokniarkið og fíggjarliga karmin – møguliga gjøgnum skattahækkingar - og nú skulu ætlaninar samskipast millum Tjóðveldi og Miðflokkin. Tað verður ikki eiti á avbjóðing. Ætlanirnar eru stórar og grundarlagið er tepurt! Men nú fæst at síggja, um tað framvegis ber til at hava hugsjónarligar ætlanir og at fremja tær í verki.

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo
Redaktiónsleiðari: Kári Mikkelsen karim@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Marknaðarleiðari: Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Birgir Waag Høgnesen birgir@sosialurin.fo
Joan Abrahamsen joan@sosialurin.fo
Henrietta Hammer henrietta@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Snorri Brend snorri@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo
Rólant Waag Dam rolant@sosialurin.fo
Niels Uni Dam nielsuni@sosialurin.fo
Leo Poulsen leo@sosialurin.fo
Dorit Hansen dorit@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Eydna Skaale eydnaskaale@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Niels Mortensen niels@sosialurin.fo

Kykmyndir:
Alvin Ellebye Andersen alvin@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Nólsoyar Pálsgøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 228814
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar
sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 og boða frá, leygardag tó frá kl. 11.00-13.00

Uppseting/prent:
Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstøðin
Útgevari:
Sp/f Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13^{30}

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Mánadagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Týsdagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Mikudagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Hósdagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Frí. kl. 09	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framíhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Støðd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.